

[Domov](#) > 2 - Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov ter pred obravnavo zadeve na sodišču

2 - Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov ter pred obravnavo zadeve na sodišču

Kaj je namen preiskave in zbiranja dokazov?

Sodna preiskava je celota preiskav glede storitve kaznivega dejanja in jih opravi pravosodna policija pod nadzorom preiskovalnega sodnika.

Sodna preiskava se lahko opravlja ločeno od samega zbiranja dokazov, pri čemer gre za ugotovitev kaznivih dejanj, zbiranje dokazov in iskanje storilcev.

Ločimo vzporedno preiskavo in predhodno preiskavo. Prva se uporabi za kazniva dejanja, ki se odvijajo ali so bila pravkar bila storjena. V okviru te preiskave ima policija na voljo veliko pooblastil, ki vključujejo uporabo prisilnih sredstev. Druga preiskava se izvaja v drugih primerih. Njena narava, ki je bila sprva manj prisilna, se je na podlagi nedavnih zakonodajnih določb precej približala vzporedni preiskavi.

Pri bolj zapletenih zadevah se prav tako lahko opravi predsodni preiskovalni postopek, pri katerem gre za izvajanje navodil preiskovalnega sodnika. Namen zbiranja dokazov je ugotoviti, ali obstaja dovolj dokazov, da se storilca kaznivega dejanja pošlje pred pristojno sodišče in da o zadevi odloči sodišče.

To je obvezno samo v kazenskih zadevah.

Katere so faze preiskave in zbiranja dokazov?

Vzporedna preiskava se lahko začne, če je kaznivo dejanje v teku ali je bilo pravkar storjeno, ali če je posameznik osumljen sodelovanja pri kaznivem dejanju. Ta preiskava traja osem dni in jo državni tožilec lahko pod določenimi pogoji podaljša za največ osem dni.

Med vzporedno preiskavo lahko pravosodni policist obiše kraj kaznivega dejanja, ugotovi dejansko stanje, zaseže vse predmete ali dokaze, s katerimi je mogoče ugotoviti resnico, preišče domove oseb, za katere se zdi, da so sodelovale pri kaznivem dejanju, ali zadrži predmete ali informacije, ki se nanašajo na dejanja, zasliši vse osebe, ki bi lahko podale informacije o dejanjih, ali pripre osebo, ki je osumljena sodelovanja pri kaznivem dejanju.

V okviru predhodne preiskave pravosodni policist obvesti državnega tožilca takoj, ko odkrije morebitnega storilca kaznivega dejanja.

V okviru zbiranja dokazov se preiskovalni sodnik odloči za obtožbo ali oprostitev in sprejme vse ukrepe, ki se mu zdijo potrebni za to, da pride resnica na dan. Svoje ukrepe lahko sprejme po uradni dolžnosti ali na zahtevo državnega tožilca ali strank (na primer prevoz na kraje, zaslišanja, zasegi...). Zavrnitev sodnika mora biti utemeljena in se lahko izpodbija s pritožbo.

V okviru zaprosila za pravno pomoč lahko preiskovalni sodnik pravosodne policiste pooblasti za izpolnitev teh ukrepov.

Če preiskovalni sodnik oceni, da je zbiranje dokazov zaključeno, o tem hkrati obvesti stranke in njihove odvetnike. Če je oseba obtožena, imajo državni tožilec in stranke na voljo en mesec, sicer pa tri mesece, da odgovorijo na ugotovitve ali utemeljene zahteve preiskovalnega sodnika.

Po izteku tega obdobja ima tožilec na voljo 10 dni (če je oseba, zoper katero poteka preiskava, v priporu) ali en mesec (v nasprotnem primeru), da odgovori na zahteve preiskovalnega sodnika ali dodatna opažanja glede sporočenih elementov.

Preiskovalni sodnik potem izda:

- sklep o ustavitvi postopka, če oceni, da dejstva, ki so mu bila predložena, ne pomenijo ne kaznivega dejanja, ne „delikta“ ne prekrška, ali če storilec dejanja ostane neznan ali če proti njemu ni dovolj dokazov.
- predložitveni sklep (v zadevah v zvezi z delikti in prekrški) ali sestava obtožnice (v kazenskih zadevah), če obstajajo zadostni dokazi proti osebi v preiskavi, da je storila kaznivo dejanje.

Moje pravice med preiskavo in zbiranjem dokazov

- [Moje pravice v priporu \(1\)](#)
- [Moje pravice med prvim zaslišanjem \(2\)](#)
- [Status obtoženca in nadzorovane priče \(3\)](#)
- [Zaključek preiskave \(4\)](#)
- [Evropski nalog za prijetje \(5\)](#)
- [Priprava obrambe na sojenje \(6\)](#)

Moje pravice v priporu (1)

Če ste osumljeni, da ste sodelovali pri storitvi kaznivega dejanja, vas lahko pravosodni policist pripre. O tem mora na začetku ukrepa obvestiti državnega tožilca ali preiskovalnega sodnika, odvisno od zadeve.

Za kršitev zakona ste lahko priprti samo 24 ur, kar lahko državni tožilec podaljša za nadaljnjih 24 ur. v okviru sodne preiskave ali preiskovalni sodnik v okviru zbiranja dokazov.

Vendar pa v zvezi z režimi priprtja obstajajo izjeme. V primeru prestopništva ali organiziranega kriminala, prometa z drogami ali terorizma je dolžina pripora daljša. Na splošno so pogoji za pripor in možnosti za podaljšanje tega ukrepa za mladoletnike strožje opredeljeni.

Nespoštovanje dolžine pripora lahko povzroči razveljavitev ukrepa in vseh poznejših ukrepov, kjer ta pomeni nujno podlago.

Kaj mi bo povedano o poteku pripora?

Pravice osebe v priporu so temeljne pravice. Takoj morate biti obveščeni o naravi kršitve, na katero se nanaša preiskava, trajanju pripora in vaših pravicah. Te informacije vam morajo biti sporočene v jeziku, ki ga razumete. Imate pravico do brezplačnega tolmačenja.

O seznanitvi s pravicami in njihovem izvajanju se vodi zapisnik.

- Pravica do obvestitve bližnjega

Pravico imate, da obvestite bližnjega (osebo, s katero živite, starša, brata ali sestro ali delodajalca). V roku treh ur od začetka pripora bo s to osebo prek telefona stopil v stik pravosodni policist.

- Pravica do posvetovanja z zdravnikom

Pravico imate prositi za zdravniško pomoč vseh 24 ur trajanja pripora. Zdravnika izbere pravosodni policist ali državni tožilec.

- Pravica do pogovora z odvetnikom.

Imate pravico do pogovora z odvetnikom v času, ki ne sme presegati 30 minut. Ta pogovor je zaupen. Odvetnik lahko zabeleži pisne opombe, ki bodo vložene v dokumentacijo o postopku.

Odvetnika si lahko izberete, če ga poznate, ali zahtevate, da se vam dodeli odvetnik po uradni dolžnosti (uradno imenovani odvetnik).

V primeru pripora zaradi kršitve zakona se lahko z vašim odvetnikom pogovarjate že od začetka pripora, in če je podaljšan, od začetka slednjega.

Vendar se lahko s svojim odvetnikom pogovorite šele od 48. oziroma 72. ure dalje, če ste v priporu zaradi

prestopništva ali organiziranega kriminala, prometa z drogami ali teroristične dejavnosti.

Pravosodni policist izpolni svojo dolžnost, ko je naredil vse, da bi stopil v stik z odvetnikom.

- Pravica do molka

S to pravico vas pravosodni policist ne seznanja, vendar imate pravico do molka in privilegij zoper samoobtožbo.

- Pravica do obvestitve konzulata države članice, katere državljan ste, o vašem prijetju

Kaj se zgodi, če se ne strinjam z načinom zapisa svojih izjav?

Zavrnete lahko podpis zapisnika, na katerem so zapisane.

Kaj se lahko zgodi po izteku pripora?

Državni tožilec ali preiskovalni sodnik, odvisno od zadeve, lahko kadar koli prekineta pripor. Lahko ste izpuščeni na prostost ali, če ste bili priprti med sodno preiskavo, zaradi sodne preiskave poklicani pred preiskovalnega sodnika ali pred kazensko sodišče.

Če se začne sodna preiskava, ste lahko po začetnem zaslišanju obtoženi ali postanete nadzorovana priča. Če ste obtoženi, se za vas lahko odredi sodni nadzor ali začasni pripor.

V primeru privedbe pred kazensko sodišče, lahko to nemudoma odloči o zadevi, če je to v njegovi moči, ali vam določi rok za pripravo na sojenje, če to zahtevate. V tem primeru bo sprejeta odločitev o tem, ali bo za vas odrejen začasni zapor ali sodni nadzor.

Ali bodo od mene zahtevali prstne odtise, vzorec DNK ali odvzem drugih telesnih tekočin? Kakšne so moje pravice?

Če ste priča ali osumljenec v kazenskem postopku, se vam lahko na podlagi odobritve državnega tožilca odvzamejo vzorci (vzorci slin za določitev vašega genetskega zapisa) in opravijo drugi odvzemi (odvzem prstnih odtisov, odtisov dlani ali fotografij).

Lahko odklonite: vendar če so navedena dejanja opravljena zakonito in če jih odklonite, ste lahko pod nekaterimi pogoji kaznovani z enoletno zaporno kaznijo in 15 tisoč evri globe.

Ali se lahko zame odredi telesna preiskava?

Na splošno pravosodni policist opravi varnostno preiskavo (pretipanje nad oblačili), ki zagotovi, da ne nosite nobenega predmeta, ki bi bil nevaren za vas ali za druge.

Zaradi varnosti ali potreb preiskave se lahko pravosodni policist prav tako odloči za telesno preiskavo, ki vključuje delno odstranitev oblačil ali v celoti. Če gre za notranji pregled, ga lahko izvede le zdravnik.

Te preiskave lahko izvede le pravosodni policist, ki je istega spola kot vi.

Vsi odvzeti predmeti se popišejo in se vam vrnejo na koncu vašega pripora, če boste izpuščeni na prostost.

Ali lahko preiščejo moje stanovanje, mojo pisarno, moje vozilo itd.?

Preiskava se lahko izvede med 6. in 21. uro. Vendar se lahko preiskava, začeta pred 21. uro, odvija dalje v noč.

Odstopanja so dovoljena pri kršitvah, ki spadajo pod organiziran kriminal, terorizem, zvodništvo in promet z drogami, pod nadzorom preiskovalnega sodnika.

Preiskano je lahko celotno domovanje, kjer je mogoče najti predmete, ki bi koristili odkrivanju resnice.

Lahko gre za vaš dom ali dom druge osebe, ki bi lahko imela v lasti predmete, povezane s kaznivim dejanjem.

Dom pomeni bivališče, kjer ima oseba svoje stalno prebivališče, prav tako pa kraj, kjer ni nujno da prebiva, vendar ga ima pravico šteti za svoj dom.

Tako se različna prebivališča (na primer hotelska soba) in njihove depandanse štejejo za domove.

Pojem doma je prepuščen oceni sodnika. Načeloma se vozilo ne šteje za dom, vendar se to spremeni, če služi kot bivališče.

Ali se lahko pritožim?

Nespoštovanje zgoraj navedenih formalnosti predstavlja kršitev pravic obrambe in lahko povzroči razveljavitev preiskave in izvršenih zasegov.

Sodna preiskava: moje pravice med prvim zaslišanjem (2)

Namen prvega zaslišanja je izprašati vas o dejstvih, ki se vam očitajo.

Preiskovalni sodnik vam po tem, ko ugotovi vašo identiteto, navede dejstva, o katerih je bil seznanjen, in njihovo pravno kvalifikacijo.

Preiskovalni sodnik vas obvesti o vaših pravicah:

- pravico imate do sodnega tolmača,
- pravico imate do pomoči odvetnika (po vaši izbiri ali uradno določenega).

Na zaslihanje lahko pridete v spremstvu odvetnika in boste tam zaslišani. V nasprotnem primeru vas mora preiskovalni sodnik ponovno obvestiti o vaši pravici do pomoči, po potrebi vam lahko pomaga odvetnik po uradni dolžnosti.

Če se odločite za pomoč odvetnika, lahko slednji prebere vašo dokumentacijo in vas pod določenimi pogoji z njo seznani.

Imate pravico do molka.

Če dejstva, zaradi katerih ste preganjani, pomenijo kaznivo dejanje, se zaslihanje snema z avdiovizualnimi napravami.

Ali se lahko pred začetkom procesa izrečem za krivega glede vseh točk obtožnice ali nekaterih izmed njih?

Lahko potrdite dejstva ali samo nekatera izmed njih. Gre za vprašanje strategije, o kateri se je treba posvetovati z odvetnikom.

Ali je pred postopkom obtožnico mogoče spremeniti?

Ker se med preiskavo zbirajo dokazi, ki so bremenilni ali razbremenilni za vas, se lahko spremeni pravna kvalifikacija dejanj (manjše ali hujše kaznivo dejanje), o katerih je seznanjen preiskovalni sodnik.

Če so med zbiranjem dokazov odkrite nove kršitve, lahko preiskovalni sodnik na zahtevo državnega tožilca razišče ta nova dejstva.

Ali sem lahko obtožen za kršitev, za katero sem že bil preganjan v drugi državi članici?

Če ste preganjani v drugi državi članici, vendar vam ni bilo sojeno, se vas lahko v zvezi s tem zasliši na francoskem ozemlju.

Nasprotno, če vam je bilo za ta dejanja sojeno v drugi državi članici, na podlagi načela *ne bis in idem* (za isto dejanje se vam ne more soditi dvakrat) ne morete biti preganjani niti vam ne more biti sojeno v Franciji.

Ali bom obveščen, katere priče bodo pričale proti meni, in o dokazih, ki obstajajo proti meni?

Ob upoštevanju načela kontradiktornosti vam bodo sporočeni vsi dokazi (pričanja, fizični dokazi), da bi kar najbolje pripravili svojo obrambo in podali svoje pripombe.

Ti dokazi so navedeni v spisu, njegove kopije lahko dobite po odobritvi sodnika prek svojega odvetnika.

Vi in vaš odvetnik teh informacij ne smeta predložiti tretjim osebam, ker bi lahko prišlo do kršenja tajnosti zbiranja dokazov.

Ali mi bodo zastavljena vprašanja o moji kazenski evidenci?

Izpisek iz vaše kazenske evidence bo gotovo vložen v preiskovalno dokumentacijo.

Sem državljan druge države. Ali moram biti med zbiranjem dokazov prisoten?

Ob upoštevanju obveznosti, ki se jih lahko odredi s sodnim nadzorom, med postopkom preiskave ne smete zapustiti francoskega ozemlja.

Status obtoženca in nadzorovane priče (3)

Po prvem zaslišanju vas preiskovalni sodnik obvesti, da ste v preiskavi, ali pa vam dodeli status nadzorovane priče.

Biti obtožen pomeni, da proti vam obstajajo resni in trdni dokazi o tem, da ste sodelovali pri storitvi kaznivega dejanja. Ste stranka v kazenskem postopku, kar ne velja za nadzorovano pričo.

Status nadzorovane priče pa pomeni, da obstajajo dokazi, ki pa niso dovolj zanesljivi za obtožnico. Nadzorovana priča ni stranka v kazenskem postopku, kljub temu pa ima dostop do dokumentacije in lahko uveljavlja pravice obrambe, preiskovalnega sodnika pa lahko tudi prosi, da izvede nekatere ukrepe.

Ta dva statusa imata različne posledice. Sodni nadzor ali začasni pripor se lahko na podlagi utemeljenega sklepa sodnika odredi le za obtoženo osebo (ta ne sme zapustiti ozemlja) in le ta se lahko privede pred sodišče.

Zahtevate lahko izpustitev na prostost.

Če imate status nadzorovane priče, lahko kadar koli zahtevate uvedbo preiskave.

Kateri so pogoji sodnega nadzora?

Sodni nadzor je lahko za vas odrejen, če vam grozi zaporna kazen ali strožja kazen.

Vzrok zanj so potrebe preiskave (na primer, da ne bi pobegnili v tujino) ali na podlagi varnostnega ukrepa (na primer, da se ne bi srečali z žrtvijo). Cilj večine ukrepov, sprejetih v okviru sodnega nadzora, je preprečiti pobeg storilca kaznivega dejanja.

Ta ukrep je lahko kadar koli preklican na podlagi sklepa preiskovalnega sodnika, na zahtevo državnega tožilca ali na vašo zahtevo.

Če predložite takšno zahtevo, mora preiskovalni sodnik v zvezi s tem sprejeti sklep v roku pet dni.

Če se odločite, da ne boste upoštevali obveznosti, ki izhajajo iz sodnega nadzora, vam grozi začasni pripor.

Zoper odredbo o sodnem nadzoru se lahko pritožite pri preiskovalnem senatu.

Kateri so pogoji za začasni pripor?

Začasni pripor se odredi, če je za storjeno kaznivo dejanje predvidena kazen določene višine: kazen, ki je enaka ali višja trem letom zaporne kazni.

Začasni pripor se uporabi, če je to edini način za ohranitev dokazov ali dokaznih predmetov za ugotavljanje resnice, da se prepreči pritisk na priče ali žrtve in njihove družine, prepreči dogovarjanje med osebo v preiskavi in njegovimi sotorilci ali pomagači, da se zaščiti obtoženo osebo, zajamči, da boste na voljo sodstvu, da bi se končala kršitev ali preprečila njena ponovitev, ter v kazenskih zadevah, da se preneha motenje javnega miru, ki je lahko enkratno ali trajno in ga je povzročila resnost kaznivega dejanja.

Odredbo o začasnem priporu lahko izpodbijate v roku desetih dni od njene vročitve, z izjavo pri vodji zapora, v

katerem ste priprti, ali v tajništvo sodišča, ki je izdalo sklep.

Zaključek preiskave (4)

Preiskava se konča s sklepom. Lahko so različne narave.

Sklep o ustavitvi postopka

Sodnik lahko izda sklep o ustavitvi postopka, če proti vam ni zbral dovolj dokazov. Lahko je delno ali popolno ustavitev postopka.

Če je razglašena delna ustavitev postopka, preiskovalni sodnik izda predložitveni sklep ali sklep o obtožbi zaradi drugih dejstev.

Če vam je izdan sklep o popolni ustavitvi postopka in če ste bili v začasnem priporu, ste izpuščeni na prostost in so vam vrnjeni zaseženi predmeti.

Imate možnost, da sprožite odškodninski postopek.

Civilna stranka v postopku se lahko v desetih dneh od vročitve tega sklepa zoper ta sklep pritoži v tajništvu sodišča, ki ga je izdalo.

Predložitveni sklep

Če preiskovalni sodnik oceni, da ima proti vam dovolj dokazov, se lahko odloči, da vas bo poslal pred sodišče.

Če ste bili pod sodnim nadzorom ali v začasnem priporu, se s sklepom to konča.

Vendar lahko sodnik na podlagi novega sklepa, ki je posebej utemeljen, odredi, da se ti ukrepi ohranijo. Ne morejo biti daljši od dveh mesecev. Če po koncu tega roka niste pozvani pred pristojno sodišče, ste izpuščeni na prostost.

Na podlagi utemeljenega sklepa o tem, da sojenje v roku dveh mesecev ni bilo mogoče, lahko sodnik le izjemoma odredi dve podaljšanji po dva meseca. Če vam po izteku dveh mesecev ni bilo sojeno, boste izpuščeni na prostost.

Na ta sklep se ne morete pritožiti, razen če menite, da dejstva, predložena kazenskemu sodišču, pomenijo kaznivo dejanje in bi moral na njihovi podlagi biti izdan sklep o obtožnici pred porotnim sodiščem (cour d'assise). Pritoži se lahko tudi civilna stranka.

Sklep o obtožnici

Izda ga preiskovalni sodnik v kazenski zadevi.

Če ste v času, ko sodnik izda svoj sklep, pod sodnim nadzorom, se ta ukrep ohrani.

Kot obtoženec imate pravico do pritožbe na ta sklep.

Evropski nalog za prijetje (5)

Evropski nalog za prijetje je postopek, katerega namen je nadomestiti postopek izročitve med državami članicami.

Gre za sklep sodišča, ki ga izda država članica Evropske unije, da bi druga država članica prijela in predala iskano osebo zaradi kazenskega pregona, izvršitve kazni ali zaradi varnostnega ukrepa odvzema prostosti.

Vsaka država članica lahko sprejme potrebne in sorazmerne prisilne ukrepe zoper iskano osebo.

Ko je iskana oseba prijeta, ima pravico, da je seznanjena z vsebino naloga in da se ji omogoči storitve odvetnika in tolmača.

V vsakem primeru organ pregona odloči, ali bo oseba pridržana v priporu ali ji bo povrnjena prostost pod določenimi pogoji.

Organ pregona lahko medtem ko čaka na sklep zasliši zadevno osebo. Najkasneje šestdeset dni po aretaciji mora izvršitveni pravosodni organ sprejeti pravnomočen sklep o izvršitvi evropskega naloga za prijetje. Potem nemudoma priglasi sprejeto odločitev organu izdaje. Če pa so sporočene informacije pomanjkljive, lahko organ pregona od organa izdaje zahteva dodatne informacije.

Celotno obdobje pridržanja, ki se nanaša na evropski nalog za prijetje, se odšteje od skupnega trajanja odvzema prostosti, do katerega lahko pride.

Priprava obrambe na sojenje (6)

Odnos z vašim odvetnikom temelji na vzajemnem zaupanju, on je vaš zaupnik. Zavezan je k varovanju poklicnih skrivnosti.

Zato ne oklevajte in mu postavite vsa vprašanja, ki jih imate, in od njega zahtevajte vse podrobnosti, da se izognete nesporazumom.

Na prvem sestanku z njim mu predajte vse dokumente in informacije, povezane z vašo zadevo, da bo lahko vašo obrambo pripravil pod najboljšimi pogoji.

Postavite mu vsa vprašanja, ki si jih zastavljate, predvsem o poteku postopka, strategiji glede na izbiro postopka ali o tem, kakšna vprašanja vam lahko postavijo sodniki, ki obravnavajo vaš spis.

Vprašajte ga o izidu postopka, kaznih, ki vam grozijo, ali o različnih strategijah, med katerimi lahko izbirate.

■ Zadnja posodobitev: 26/11/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.